

Sygn. akt *XIV U 3644/15*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 kwietnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XIV Wydział Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący:	<i>SSO Artur Fryc</i>
Protokolant:	Bartłomiej Fachinetti

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 19 kwietnia 2016 r. w Warszawie

sprawy **A. S.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych III Oddział w W.**

o rentę rodzinną

na skutek odwołań **A. S.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych III Oddział w W.

z dnia 16 września 2015 r., nr (...) oraz

z dnia 15 grudnia 2015 r., nr (...) oraz

1. zmienia obydwie zaskarżone decyzje w ten sposób, że przyznaje odwołującemu się A. S. prawo do renty rodzinnej na okres od dnia 1 września 2015 r. do dnia 30 września 2016 r. stwierdzając odpowiedzialność organu ubezpieczeniowego za niewyjaśnienie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji;

2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych III Oddział w W. na rzecz odwołującego się A. S. kwotę 360,00 zł (trzysta sześćdziesiąt złotych00/100) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Artur Fryc

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 16 września 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych III Oddział w W. odmówił A. S. prawa do wypłaty renty rodzinnej od 1 września 2015 roku wyjaśniając, że z uwagi na fakt, iż ubezpieczony ukończył 25 rok życia w trakcie trwania wakacji, prawo to ustalono do 31 sierpnia 2015 roku.

(decyzja, k. nienumerowana akt ZUS)

Odwołanie od tej decyzji złożył A. S.. Ubezpieczony wniósł o uchylenie decyzji i przedłużenie świadczeń rentowych do czasu zakończenia ostatniego roku studiów.

W uzasadnieniu odwołujący się wyjaśnił, że we wrześniu 2011 roku podjął studia wyższe w E. U. w T., które to kontynuuje do chwili obecnej. Jednocześnie ubezpieczony wyjaśnił, że cykl studiów trwa 9 semestrów i kończy się z upływem miesiąca marca 2016 roku.

A. S. wyjaśnił również, że organ rentowy miał wiedzę, co do faktu podjęcia przezeń studiów, ich kontynuacji oraz czasu trwania i na tej też podstawie realizował przysługujące mu prawo do renty rodzinnej. W ocenie odwołującego się ZUS wiedział również o tym, że ukończył on ósmy semestr studiów i jest przed dziewiątym – ostatnim semestrem, który to trwa od 1 października 2015 roku do 31 marca 2016 roku.

(odwołanie, k. 3-5 akt sprawy)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, czym podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji i jej uzasadnieniu. ZUS wyjaśnił, że ubezpieczony ukończył 25 rok życia w semestrze letnim (...) i nie był wówczas na ostatnim roku studiów. W ocenie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ostatni rok studiów obejmuje jeszcze jeden semestr, tj. semestr zimowy (...), który to trwa od 1 października 2015 roku do 31 marca 2016 roku.

(odpowiedź na odwołanie, k. 18 akt sprawy)

W trakcie trwania postępowania, to jest w dniu 15 grudnia 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydał kolejną decyzję, którą z tych samych powodów jak poprzednią decyzją odmówił ubezpieczonemu prawa do renty rodzinnej.

(decyzja, k. nienumerowana akt ZUS)

Odwołanie od tej decyzji zostało złożone przez stronę odwołującą się do protokołu na rozprawie w dniu 9 lutego 2016 roku.

W odpowiedzi na to odwołanie ZUS wniósł również o jego oddalenie. Organ rentowy podtrzymał argumentację jak w zaskarżonej decyzji, a także wskazał, że ubezpieczony w trakcie trwania postępowania, to jest w dniu 18 listopada 2015 roku przedłożył dodatkowe dokumenty, z których to wynika, że w marcu 2016 roku zostanie ukończona pierwsza część nauki, a całe studia ukończy dopiero po zaliczeniu 12 semestrów i zdaniu egzaminów.

(protokół, k. 37v akt sprawy, odpowiedź na odwołanie, k. 42 akt sprawy)

Na rozprawie poprzedzającej wydanie wyroku strona odwołująca się podtrzymała swoje odwołania. W imieniu organu rentowego pomimo prawidłowego zawiadomienia o terminie rozprawy nikt się nie stawił i nie zajął ostatecznego stanowiska w sprawie.

Sąd Okręgowy w Warszawie XIV Wydział Ubezpieczeń Społecznych ustalił następujący stan faktyczny:

A. S. (urodzony w dniu (...)) jest uprawniony do renty rodzinnej po zmarłym w dniu 25 stycznia 2002 roku ojcu: J. S.. Ubezpieczony w semestrze zimowym (...) podjął studia na wydziale prawa E. U. w T., które to trwają 9 semestrów i są uwieńczone egzaminami państwowymi.

W dniu 19 sierpnia 2015 roku (data prezentaty ZUS) ubezpieczony złożył wniosek o przedłużenie prawa do renty rodzinnej w związku z osiągnięciem przezeń 25 roku życia. Ubezpieczony wyjaśnił nadto, że jest studentem ostatniego roku studiów. Do wniosku A. S. załączył również zaświadczenie o kontynuowaniu nauki.

W związku z powyższym Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydał zaskarżoną i rozpoznawaną w niniejszym postępowaniu decyzję, którą to odmówił A. S. prawa do wypłaty renty rodzinnej od dnia 1 września 2015 roku.

W dniu 19 listopada 2015 roku ubezpieczony złożył kolejny wniosek o wypłatę renty rodzinnej, ponownie zaznaczając, że jest studentem ostatniego roku studiów wyższych. Do wniosku odwołujący się załączył zaświadczenie immatrykulacyjne nr (...), zaświadczenie o braku zaległości w nauce, kopię rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 8 października 2002 roku (...), a także zaświadczenie z uczelni, że minimalny czas trwania studiów wynosi 9 semestrów, zaświadczenie o kontynuowaniu nauki oraz o przebiegu studiów.

Wobec powyższego ZUS wydał w dniu 15 grudnia 2015 roku kolejną decyzję, którą to ponownie z tożsamych przyczyn jak w decyzji z dnia 16 września 2015 roku odmówił ubezpieczonemu prawa do wypłaty renty rodzinnej od 1 września 2015 roku.

(całokształt okoliczności sprawy, w tym: immatrykulacja, k. nienumerowana akt ZUS, wniosek, k. nienumerowana akt ZUS, zaświadczenie z 6 sierpnia 2015 roku, k. nienumerowana akt ZUS, wniosek z dnia 19 listopada 2015 roku, a także immatrykulacja, zaświadczenie o braku zaległości, kopia rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 8 października 2002 roku, zaświadczenie z uczelni, k. nienumerowane akt ZUS)

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w aktach niniejszej sprawy oraz aktach organu rentowego.

Sąd dał wiarę całokształtowi materiału dowodowego albowiem żadna ze stron nie kwestionowała jego wartości dowodowej, a nadto brak jest jakichkolwiek podstaw by podważać jego rzetelność czy prawidłowość.

Wobec powyższego cały zgromadzony materiał dowodowy zasługiwał na to, aby uczynić go podstawą ustaleń faktycznych.

Sąd Okręgowy w Warszawie XIV Wydział Ubezpieczeń Społecznych zważył, co następuje:

Odwołania A. S. należało uwzględnić. Tym samym zaskarżone i rozpoznawane w niniejszym postępowaniu decyzje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych należało zmienić i przyznać ubezpieczonemu prawo do renty rodzinnej na okres od dnia 1 września 2015 roku do dnia 30 września 2016 roku. Należało jednocześnie stwierdzić odpowiedzialność organu rentowego za niewyjaśnienie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Stan faktyczny niniejszej sprawy był w istocie bezsporny, a spór sprowadzał się jedynie do interpretacji przepisów prawa. Organ rentowy bowiem wywodził, że uprawnienia ubezpieczonego do renty rodzinnej kończą się z dniem ukończenia przezeń 25 roku życia, odwołujący się natomiast wywodził, że pomimo ukończenia 25 roku życia uprawnienia te kończą się z datą zakończenia przezeń studiów wyższych, albowiem w dacie 25 urodzin był na ostatnim roku studiów.

Na wstępie należy przytoczyć przepisy prawa materialnego mające zastosowanie na gruncie niniejszej sprawy.

Stosownie do treści art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009 roku, nr 153, poz. 1227 z późn. zm.) renta rodzinna przysługuje dziecku do ukończenia nauki w szkole, nie dłużej jednak niż do osiągnięcia 25 lat życia.

Zgodnie natomiast z ust. 2 omawianego artykułu jeżeli dziecko osiągnęło 25 rok życia, będąc na ostatnim roku studiów w szkole wyższej, prawo do renty rodzinnej przedłuża się do zakończenia tego roku studiów. Dokumentem potwierdzającym fakt kontynuowania nauki jest zaświadczenie wydane przez szkołę, uczelnię lub inną placówkę

prowadzącą kształcenie lub doskonalenie zawodowe. Jeżeli do wniosku o rentę rodzinną zostanie przedłożone zaświadczenie o uczęszczaniu do szkoły (uczelni) i jest w nim zawarta informacja, do której klasy uprawniony uczęszcza, jak również programowy rok ukończenia szkoły, to na podstawie takiego zaświadczenia ZUS winien wypłacać świadczenie bez przerwy, aż do przewidzianego programem terminu ukończenia nauki. Renta rodzinna przysługuje przez cały rok szkolny (akademicki), tj. do dnia 31 sierpnia (szkoła) lub do dnia 30 września (uczelnia), a zatem także przez okres ferii letnich. Zasada ta ma zastosowanie do uprawnionych kończących szkołę i uczelnię.

Odmawiając A. S. prawa do renty rodzinnej od września 2015 roku organ rentowy wskazywał, że brak jest podstaw do przedłużenia prawa do renty do zakończenia tego roku studiów, ponieważ wnioskodawca osiągnął 25 rok życia nie będąc na ostatnim roku studiów.

Tak prezentowane stanowisko nie zasługuje w żadnej mierze na aprobatę Sądu, albowiem już z dokumentów przedłożonych do akt organu wraz w wnioskiem ubezpieczonego z dnia 17 sierpnia 2015 roku (immatrykulacja) jasno wynika, że A. S. wobec złożenia wszystkich egzaminów z wynikiem pozytywnym został wpisany na ostatni rok studiów. Należy przypomnieć również, że dokument immatrykulacyjny został wystawiony przez uniwersytet w dniu 10 sierpnia 2015 roku, a zatem jeszcze przed ukończeniem przez ubezpieczonego 25 roku życia.

Należy jednocześnie wskazać, wpisanie studenta na następny semestr studiów, a w związku z tym uzyskanie uprawnień do renty rodzinnej - co więcej w podobnym stanie faktycznym było już przedmiotem rozważań zarówno Sądu Najwyższego, jak również Sądów powszechnych.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 13 maja 2014 roku (sygnatura akt I UK 414/13) dokonując wykładni art. 68 ust. 1 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wyjaśnił pojęcie nauki w rozumieniu ustawy, pojęcie okresu pobierania nauki, a także możliwość przedłużenia wypłaty świadczenia rentowego po osiągnięciu przez uprawnionego wieku 25 lat. W tej części uzasadnienia rozstrzygnięcia Sąd Najwyższy wyjaśnił, że możliwość przedłużenia wypłaty świadczenia uzależniona jest nie tyle od formalnego wpisu na listę studentów ostatniego roku studiów w szkole wyższej ile od rzeczywistego studiowania na tymże roku.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 10 stycznia 2014 roku (sygnatura akt III AUa 699/13) wyjaśnił natomiast, że jeśli dana osoba ukończyła 25 lat w okresie wakacyjnym i w chwili rozpoczęcia roku akademickiego była studentką/studentem ostatniego roku studiów, to przy uwzględnieniu treści art. 68 ust. 2 ustawy emerytalnej prawo do renty rodzinnej jej się należy.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 20 kwietnia 2006 roku sygnatura (akt I UK 265/05) wyjaśnił natomiast, że Student, który na przedostatnim roku studiów zdał wszystkie wymagane egzaminy i który ukończył 25 lat życia przed rozpoczęciem zajęć w nowym roku akademickim, zachowuje prawo do renty rodzinnej do zakończenia ostatniego roku studiów.

Wobec tak ugruntowanej linii orzeczniczej brak jest zatem wątpliwości, że skoro A. S. złożył wszystkie egzaminy uprawniające go do wpisania na następny semestr w nowym roku akademickim, a 25 rok życia osiągnął jeszcze przed rozpoczęciem zajęć w tym roku to zachowuje prawo do renty rodzinnej do zakończenia ostatniego roku studiów, który w istocie kończy się w dniu 30 września 2016 roku, albowiem do tego czasu zachowuje on status studenta.

Za bezzasadne należy uznać również twierdzenia ZUS zawarte w treści odpowiedzi na odwołanie z dnia 23 lutego 2016 roku, którymi to wskazano, że ubezpieczony ukończył całe studia dopiero po 12 semestrze. Z niekwestionowanych bowiem dokumentów wynika, że minimalny tok studiów trwa 9 semestrów, a A. S. dokładał należytych starań i w terminach zdawał wszystkie egzaminy. Nadto należy wziąć również pod uwagę fakt, że odwołujący się w toku postępowania (w dniu 16 lutego 2016 roku) przedłożył dokument, zgodnie z brzmieniem, którego w dniu 8 lutego 2016 roku złożył ustny egzamin specjalizacyjny i nabył tym samym uprawnienia do złożenia egzaminów państwowych, do których przystąpił we wrześniu 2016 roku.

Powyższe wywody jasno i jednoznacznie wskazują, że A. S. spełnił przesłanki do przyznania na jego rzecz renty rodzinnej w spornym okresie.

Wyjaśniając kwestię stwierdzenia odpowiedzialności organu rentowego za niewyjaśnienie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji wskazać należy, że ZUS dysponował wszystkimi niezbędnymi dokumentami, które w sposób jasny przedstawiły stan faktyczny niniejszej sprawy i na ich podstawie z całą pewnością mógł wydać zgodną z obowiązującymi przepisami prawa decyzję. Należy jednocześnie wskazać, że organ rentowy mając do dyspozycji referat obsługi prawnej winien znać

i stosować się do poglądów judykatury, a pomimo tak bogatego i jednoznacznego orzecznictwa zarówno w dacie wydania decyzji, jak również w toku postępowania utrzymywał, że w związku z osiągnięciem przez ubezpieczonego wieku 25 lat w trakcie trwania wakacji renta rodzinna mu się nie należy. Nadto ZUS w trakcie trwania postępowania miał również okazję do zmiany zaskarżonej decyzji, albowiem ubezpieczony złożył kolejny wniosek o rentę, jak również przedłożył kolejne dokumenty na potwierdzenie swojej racji, jednak ZUS trwał przy błędnym stanowisku, żądając oddalenia odwołań i zasądzenia tym samym przez Sąd *contra legem* i *wbrew ugruntowanemu orzecznictwu*.

Na marginesie jedynie dodać należy, że z treści przepisów regulujących prawo do renty rodzinnej dla dzieci wynika, że świadczenie to zasadniczo ma dostarczać środków utrzymania, albowiem w związku z nauką w szkole uprawnieni nie mogą podjąć pracy zarobkowej, która byłaby dla nich podstawowym źródłem utrzymania. Będąc studentem ostatniego semestru studiów odwołujący się nie mógł wykonywać zatrudnienia, które byłoby dla niego źródłem dochodu, co już tylko dodatkowo przemawia za przyznaniem mu prawa do renty rodzinnej za okres wskazany w punkcie pierwszym wyroku.

Mając na uwadze powyższe, uznając odwołania A. S. za uzasadnione Sąd Okręgowy w Warszawie na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżone decyzje w sposób wskazany w punkcie pierwszym wyroku.

O kosztach Sąd orzekł w punkcie drugim wyroku w oparciu o art. 98 i 99 k.p.c. zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania.

Zasądzona kwota 360 złotych wynika z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (dz. u. z dnia 5 listopada 2015 roku).

SSO Artur Fryc

Zarządzenie;

1. (...)

2. (...)

(...)